

**Herättäjäjuhlat Lapualla  
vuoroveisuut la 5.7.2014 klo 10.30 juhlakentällä  
musiikkisihteeri Samuli Korkalainen, Helsinki**

Kuusitoistavuotiaana nousin junasta Lapuan asemalla. Silmäni hakivat Simpsiötä, mutta turhaan: en nähnyt missään minkäänlaista vuorta. Jo tuolloin minua nimittäin kiinnosti herännäisyyden historia ja Wilhelmi Malmivaaran muistelmakirjasta ”Puoli vuosisataa heränneiden keskuudessa” olivat mieleeni painuneet sanat: ”Kenties satut joskus kulkemaan Lapuan asemalta tuon Pohjanmaan miltei ainoan vuoren Simpsiön yli.”

”Tuossahan se on”, näytti ystäväni, ja intoni lopahti. Tahkomäen, Pisan ja Kinahmin maisemissa kasvaneen silmissä Simpsiö näytti lähinnä nyppylältä. Enkä voinut kuin nauraa sille, että Wilhelmi Malmivaara oli kutsunut sitä vuoreksi.

Mutta ei Malmivaara ollut väärässä. Kun nousin Simpsiölle ensimmäisen kerran, ymmärsin, että se ei ole vuori korkeutensa vuoksi, vaan siksi, että sieltä näkee kauas. Lakeuden keskellä riittää matalampikin luonnonmuodostuma. Malmivaarakin jatkaa: ”Nouset – – – Simpsiölle ja seisahdut ihailemaan harvinaista näköalaa. Tuossa on edessäsi Lapuan jokilaakso hyvin hoidettua, suurta kasvitarhaa muistuttavine hedelmällisine peltoineen – – – tuossa harvinaisen uhkea kylä – – – tuolla pohjoispuolella vihdoon neljättä peninkuormaa pitkä Lapuan ’alajoki’ ja sen silmäkantamiin siintävät viljelykset.”

Hyvä herättäjäjuhlakansa. Vuoroveisuiden ensimmäisen Siionin virren 191 myötä me kiipeämme vuorelle, emme tosin Simpsiölle, vaan Siionin vuorelle ”katsomaan avaralle ja silmin avoimin”. Siionin virsien nykyisen laitoksen toimittamisessa suurimman työn tehneen runoilijarovasti Jaakko Haavion virsi on hengeltään ekumeeninen. Se kutsuu meitä yhteyteen, näkemään sisarinamme ja veljinämme kaikki, jotka pyrkivät pyhimpään. Vuorelta katsellaan Hyvän Paimenen mittaamatonta laumaa, johon mahtuu paljon erilaisia lampaista. Siinä on paikka sinulla ja minulla, vaikka emme olekaan kaikesta samaa mieltä. Sillä yhteys ei perustu meihin ihmisiin, vaan sen luo Paimenemme, joka sanoo: ”Minä tunnen omani.”

Kuoro aloittaa ja juhlakansa veisaa mukana säkeistöt 2 ja 4.

\* \* \*

Opetuslapset ehdottivat kirkastusvuorella majojen rakentamista, mutta Jeesus ei siihen suostunut. Samoin kun Vapahtaja oli astunut taivaaseen ja poistunut vuorella seisovien opetuslastensa näkyvistä, kaksi valkopukuista miestä sanoi heille: ”Galilean miehet, mitä te siinä seisotte katselemassa taivaalle?” Vuorelle ei saa jäädä, vaan sieltä on tultava alas.

Wilhelmi Malmivaarakin laskeutui alas Simpsiöltä: ”Kuljettuasi peninkuorman matkan et ole uskoa silmiäsi, kun oikealla tiestä metsän ympäröivältä kummulta paljastuu komea linnan tapainen kolmikerroksinen rakennus, vieressä toinen vähän pienempi kaksikerroksinen, joita kaikkein vähimmin olisit täällä metsän kolkassa uskonut näkeväsi. Hämmästyksestä toinnuttua päätät käydä katsomassa, miten mahtavia herroja talossa asuu. Ken voi kuvailla tunteitasi huomattessasi että talon asukkaina onkin enimmäkseen körttipoikia ja tyttöjä. Olet joutunut vastaperustettuun Karhunmäen Kristilliseen Kansanopistoon.”

Malmivaaran ajan heränneet eivät olleet jääneet rakentelemaan majoja tai katselemaan taivaalle. He olivat tulleet vuorelta alas, sinne missä kristitty toteuttaa kutsumustaan, arkeen, toisten ihmisten keskelle. Näinhän juuri veisasimme: ”Siis nöyrään vaellukseen, toistemme palvelukseen omasi johdata.”

Simpсион laelta avautuva peltomaisema muistuttaa siitä, että Herran vainioilla riittää työtä. Yhä edelleen tarvitaan kylväjiä ja kasvattajia. Näissä vuoroveisuissa muistelemme erityisesti sitä, että kun Karhunmäen kristillinen kansanopisto perustettiin 100 vuotta sitten, otettiin sen opetusohjelmaan heti myös neliääninen kuoroveisuus. Musiikki ja kristillinen kasvatus ovat siis kulkeneet käsi kädessä myös heränneen kansan historiassa, eikä syyttä: onhan musiikki Martti Lutherin mukaan Jumalan luomislahjoista kaikkein suurin.

Niin körttiopistojen kuin herännäishenkisten virsikuorojen toiminta on tänäkin päivänä kylvötyötä, joka liittyy meidät sukupolvien ketjuun ja jonka hedelmiä korjataan usein vasta pitkien aikojen kuluttua. Jeesus sanoo Johanneksen evankeliumissa: ”Tässä pitää paikkansa sanonta: ’Toinen kylvää, toinen korjaa.’ Minä olen lähettänyt teidät korjaamaan satoa, josta ette ole nähneet vaivaa. Toiset ovat tehneet työn, mutta te pääsette korjaamaan heidän vaivannäkönsä hedelmät.”

Tästä sukupolvien ketjusta kertoo myös Siionin virsi 300, jonka sävelmä on vanha lapualainen toisinto. Kaija Pispan kirjoittamat uudet sanat vievät meidät pellon laitaan ja johdattavat tunnistamaan paikkamme ikaikaisessa ketjussa, kokemaan leivän siteen lujuuden. Me saamme korjata edellisten sukupolvien kylvötyön hedelmiä ja kylvää vuorollamme siementä uutta sukupolvea varten. Mikään ei kuitenkaan kasva, ellei elämän antaja siunaa ja uudista köyhtynyttä maata.

Virren aikana voimme osallistua kylvötyöhön, kun kannamme kolehdin, joka menee puoliksi täällä Lapualla Wanhassa Karhunmäessä ja siellä minun kotiseudullani Nilsiä Aholansaareissa tehtävälle työlle. Molemmat paikat tarjoavat mahdollisuuden eri ikäisten ihmisten kohtaamisille, mutta erityisen rakkaita paikkoja nämä ovat juuri körttinuorille. Tuki Karhunmäelle ja Aholansaarelle on siemenen kylvämistä herännäisyyden tulevaisuutta varten.

Kuoro laulaa parittomat ja juhlakansa parilliset säkeistöt.

\* \* \*

Kuvatessaan matkaa Simpsion yli Wilhelmi Malmivaara kirjoitti myös näin: ”Huomiosi kiintyy ennen vuorelle nousua vasemmalla tiestä olevaan Lapuan hautausmaahan, jossa tuuheiden puiden alla lepää niin paljon vanhurskasten luita odottamassa, milloin Jumalan Pojan ääni kajahtaa hautoihin.” Tuolla Simpsion hautausmaalla pidettiin aikoinaan myös ne hautajaiset, joihin Väinö Malmivaara kirjoitti Siionin virren 218. Karhunmäen kristillisen kansanopiston kuoro esitti virren talvipakkasen keskellä ja veisasi: ”On nyt suvi läsnä jo aivan.” Lause viittaa Jeesuksen sanoihin Luukkaan evankeliumissa: ”Katsokaa viikunapuuta, tai mitä puuta tahansa. Kun näette sen puhkeavan lehteen, te tiedätte ilman muuta, että kesä on jo lähellä.”

Nyt olisi tarkoitukseni kertoa teille taivaan ihanuudesta käyttäen vertauskuvana Suomen suloista suvea, mutta saattaa olla, että niin tehdessäni syyllistyisin ajatusvirheeseen. Jeesus ei nimittäin puheellaan kesän tulosta ehkä viittaakaan mihinkään taivaallisen yrttitarhan istuttamiseen, vaan päinvastoin tämän maailman täydelliseen tuhoon. Palestiinassa on nimittäin vain kaksi vuodenaikaa: talvi on sadekausi ja kesä paahtavaa hellettä. Kesän taukoamaton kuumuus kuivaa korret, polttaa heinäkasvit ja vie vihreyden. Ja niinhän Jeesus jatkaakin: ”Taivas ja maa katoavat.”

Koko totuus ei kuitenkaan ole siinä, vaan virke jatkuu vielä: ”mutta minun sanani eivät katoa.” On siis jotain pysyvää, jota kesän armoton helle ei paahda: Jumalan sana ja kaikki sen lupaukset. Sen tähden, ystävät: ”Pois vaikerrukset. Maan multa ei armoa peitä.”

Mutta kuulkaahan vielä: ei se ole meille tämän kylmän pohjoisen maan asukkaille mikään paha ajatusvirhe ajatella taivaan olevan Suomen kesän kaltainen paratiisi. Sillä vaikka Jeesuksen sanojen mukaan helle ensin kuivaa korret ja vie vihreyden, luo meidän Jumalamme lupauksensa mukaisesti myös uuden taivaan ja uuden maan. Siellä taivaan ihanuudessa on sitten lopulta se iankaikkinen yötön yö. Järvivesi liplattaa hiljaa saunarannassa, koivun oksat kahisevat tyyntyvän illan viimeisessä henkäyksessä, punakylkirastas ja satakieli konsertoivat vielä hetken maitohorsman ja kissankellon käydessä jo levolle. Ja Vapahtaja itse soittaa haikeasti huuliharppua aitan portailta, kun ruisleivän ja mansikkamaidon ravitsemina kääriydymme levolle puhtaisiin lakanoihin.

Kuoro laulaa ensimmäisen, juhlakansa toisen ja kaikki yhdessä kolmannen säkeistön.

\* \* \*

Täällä Kiviristin kentällä on varmasti niitä, jotka etsivät Jumalaa, mutta myös niitä, jotka eivät pääse hänestä eroon. Seuraavaksi veisattava Siionin virsi 72 perustuu psalmiin 139, joka kertoo toisille siitä, kuinka Jumala pitää meistä huolen minne tahansa menemme. Toisille nuo samat sanat taas ovat kipeä muistutus siitä, että Jumalaa ei pääse pakoon, vaan hänen tutkiva katseensa seuraa kaikkialle:

*Minne voisin mennä sinun henkesi ulottuvilta,  
minne voisin paeta sinun edestäsi?  
Vaikka nousisin taivaaseen, sinä olet siellä,  
vaikka tekisin vuoteeni tuonelaan,  
sielläkin sinä olet.  
Vaikka nousisin lentoon aamuruskon siivin  
tai muuttaisin merten taa,  
sielläkin sinä minua ohjaat,  
talutat väkevällä kädelläsi.*

Näin se vaan täällä maailmassa on: yksi etsii Jumalaa, eikä löydä häntä – toinen pakenee hänen kasvojensa edestä, vaan ei pääse. Kumpi tahansa näistä vaivoista onkaan sinun osasi, ystävä, niin muista, että Herra tekee sinussa työtään. Vaikka sinulla olisi sama tunne kuin psalmikirjoittajalla: ”Nyt olen pimeyden kätköissä, yö peittää päivän valon”, niin muista myös tämä: ”Sinulle ei pimeys ole pimeää, vaan yö on sinulle kuin päivänpaiste, pimeys kuin kirkas valo.” Se mikä meille näyttäytyy sielun pimeytenä, on Jumalan silmissä täynnä valoa. Sen vuoksi Jumalan edessä saa olla ilman vaatimuksia ja omia tekoja, ilman pyhyttä ja hyvyttä. Juuri sellaisena kuin olet, juuri niiden kysymyksiä kanssa, jotka sinua vaivaavat, sinä kuulut joukkoon, sinä kelpaat, sinä olet arvokas ja rakas. Ja sinäkin saat sanoa Herralle näin:

*Sinä olet luonut minut sisintäni myöten,  
äitini kohdussa olet minut punonut.  
Minä olen ihme, suuri ihme,  
ja kiitän sinua siitä.*

Kuoro aloittaa ja juhlakansaa pyydetään mukaan parittomiin säkeistöihin.

\* \* \*

Katsellessaan Simpsiöltä Lapuan ”harvinaisen uhkeaa kylää” Wilhelmi Malmivaara kirjoitti myös näin: ”Tuossa kylän keskellä [on] yli muiden rakennusten kohoava jalopiirteinen ristikirkko, Engelin mestariteos, jonka tornin huipusta kultainen risti kertoo Golgatan tapahtumista.” Vaikka Malmivaara ei puhukaan mitään kirkon kelloista, voi mielessään kuulla niiden äänen. Sillä kirkonkellot kuuluvat lakeudella kauas. Kuuluvat edelleen ja kutsuvat kansaa Jumalan sanan ja ehtoollisen äärelle.

Kirkonkellojen tehtävä on sama kuin oinaansarvien Vanhassa testamentissa. Oinaansarven soitto oli äänimerkki, jonka kajahtaessa Israelin kansa kokoontui yhteen. Sillä ilmoitettiin myös kuninkaan nousemisesta valtaistuimelle ja riemuvuoden alkamisesta. Vuoroveisuiden alussa katselimme Siionin vuorelta Hyvän Paimenemme laumaa. Veisuiden lopuksi Siionin virressä 1 airuet puhaltavat torveen ja soittavat tuon lauman kokoon juhlimaan rauhan juhlaa. Tämä virsi on alunperin osa pitempää jouluvirttä, mikä muistuttaa siitä, että Marian laskiessa vastasyntyneen lapsensa halpaan seimeen nousee Kuningasten Kuningas valtaistuimelleen. Jaakko Löytyn uudistamissa sanoissa toinen säkeistö luo kaaren luomisesta Kristuksen pelastustekoon. Kaikki luodut, kaikki Adamin jälkeläiset, on kutsuttu juhliin, joissa ei vedetä rajoja, ei etsitä toisista vikoja, eikä tuijoteta omiin puutteisiin. ”Sovituksen päivä koitti. – – – Herramme on huonoillekin runsaan pöydän kattanut. – – – Jokainen nyt tulla saa.”

Kun kirkonkellot kutsuvat meitä kotikirkkoihimme, saamme yhtyä aikanaan oinaansarven kutsuäänen kuulleiden sanoihin Miikan kirjassa: ”Tulkaa, nouskaamme Herran vuorelle, nouskaamme Jaakobin Jumalan pyhäkköön! Hän opastaa meitä tiellään, ja me, me tahdomme kulkea hänen polkujaan, sillä Siionista tulee Herran sana ja Jerusalemissa kuuluu Jumalan puhe. Vaikka kaikki kansat palvelisivat muita jumalia, niin me palvelemme nyt ja aina Herraa, Jumalaamme.”

Veisaamme Siionin virren 1 uudistetuilla sanoilla, jotka löytyvät juhlaoppaan sivulta 11. Kuoro aloittaa ja juhlakansa veisaa parittomat säkeistöt.